

Goda Zoltán

SZEMÉLYES EMLÉKEIM GYŐRI GYULÁRÓL

A középiskolát a jászapáti gimnáziumban végeztem, amely iskolához szorosan kapcsolódik Győri tanár úr pedagógiai pályafutása. A mi évfolyamunk, abban az időben szokatlan módon, két párhuzamos osztályból állt. 1941-ben indult ugyanis egy tehetségmentő akció, melynek során a szokásos létszámon felül 22 ösztöndíjas került be a gimnáziumba, ezért jött létre a két párhuzamos osztály, s ez végig, 1949-ig így is maradt.

1945-ig, a háborús körülmények között, a tanévek is zűrösek voltak, későbbi tanévkezdés, korábbi befejezés jellemezte azt az időszakot. 1945 tavaszán voltunk negyedikesek, az akkori „tanév” körülbelül fél évig tartott. Ebben a rendhagyó időszakban kezdett tanítani Győri tanár úr, de az igazi pedagógiai pályafutása 1945 őszén, valamelyest konszolidált viszonyok között kezdődött.

Latint, majd később olaszt kezdett tanítani a mi osztályunkban, az „A”-ban, melynek osztályfőnöke is lett. A „B”-ben Kovács Zoltán, szintén fiatal tanár lett az osztályfőnök. A két tanár között egy kis vetélkedés alakult ki, ami inkább csak egymás ugratásában nyilvánult meg. Később az érettségi találkozók alkalmával is volt közöttük egy kis csipkelődés. Azt érzékeljük, hogy Győri tanár úr a latint nagyon szereti. Az a hír járta, hogy a nyári szünetben kerékpárral bejárta az

Győri Gyula futballista mezben (álló sorban a fekete nadrágos bíró mellett)

Osztályunk fényképe 1948-ból

egész Jászságot, és felkutatta a latin feliratokat. Ez igaz lehetett, mert akkoriban mondta nekem, tudván, hogy árokszállási vagyok, hogy az odavalósi templom latin felirata hibás. Arra már nem emlékszem, hogy milyen hibát vett észre. Tudtunk arról is, hogy focizott Jászapáti Futballcsapatában. Talán 1947 nyarán történt, hogy Árokszálláson kimentem a meccsre, és éppen Jászapáti volt az ellenfél. Az eredményre már nem emlékszem, de arra igen, hogy Gyula bátyámnak jó érzéke volt a kapáslövésekhez. Amikor hazafelé mentem, elhaladt mellettem az Apáti csapatot szállító autó. Egy pillanatra láttam a nagy tudású tanáromat, svájci sapkával a fején üldögélt a többiek között a platón. Merthogy abban az időben így közlekedtek a csapatok.

Győri tanár úr az óráira gondosan felkészült, mert „üresjáratot” sohasem észleltünk. 1948 elején volt egy érdekes eset. Rendszeresen írtunk latindolgozatot, de akkor bejelentette, hogy néhány nap múlva soron kívülre számíthatunk. Értetlenkedve fogadtuk a bejelentést, amit ő is érzékelt, meg is kérdezte, hogy tudja-e valaki miért írunk dolgozatot azon a bizonyos napon? Nekem vágódott eszembe, hogy az a nap, február 24-e, vagyis a szökőnap, és a speciális latin keltezés miatt íratja a dolgozatot. Azt persze már nem tudtam milyen is az a bizonyos keltezés, ennek ellenére saját zsebből adott 2 forintot, ami mai értéken több mint 500 forintot jelentett. A tanár úr kihasználta a vissza nem térő lehetőséget, hogy megtanítsa nekünk a szökőnap latin keltezését, ami egyébként így hangzik: ante diem bis sextum Kalendas Martias (másodszer hatodik nap március elseje előtt).

Abban az időben még ritkán készültek fényképek, de mégis van az osztályról egy fotó, ami 1948 tavaszán készülhetett. 1949-ben érettségiztünk, és utána szétszóródtunk az országban. Átételesen értesültünk róla, hogy megszűnt Győri tanár úr kedvenc tantárgyának, a latin nyelvnek a tanítása. Abban az időben kevés volt a kapcsolatunk, többségünk csak az érettségi találkozó alkalmával találkozott vele. 1960-tól kezdve folyamatosan Jászberényben éltem, s így azért több információval rendelkeztem a tanár úrról. Valamikor a nyolcvanas évek elején felkerestem őt, mert akkor tettem nyelvvizsgát olaszból, és a szóbelire készülve felkértem beszélgető partnernek, amit ő el is vállalt. Akkortájt fedeztem fel a megjelenő könyvek között az általa összeállított latin kifejezések gyűjteményét, „Nota bene” címmel, amelyet megvettem, és adandó alkalommal dedikáltam is vele. A házagpótló kis könyv legalább 5-6 kiadást ért meg.

Nyugdíjas korában még több idő jutott kedvenc témájára, a latinra. Egyebek mellett továbbra is vizsgálta a latin feliratokat. Néhány alkalommal, mint segítő, én is közreműködtem. Egyik alkalommal telefonált, hogy másnap jön Jászberénybe, és ha lehet, várjam őt két kerékpárral. Természetesen vártam, de nem kerékpárokkal, hanem kocsival. Ő egy kicsit morgolódt, de aztán belenyugodott, hogy autóval megyünk. Fel is készült az akcióra, mert egy térképen be volt jelölve a Jászberényben fellelhető összes latin felirat. A térkép egyébként Sáros András kéziratos kiadványából származott, és amikor végeztünk, a térképet itt hagyta nekem. Élvezet volt figyelni, milyen gondossággal vizsgálta a feliratokat, nem kerülték el figyelmét a legkisebb írásjelek sem. Vizsgálatainak eredményéről a 2003-as Jászsági Évkönyvben számolt be. Másik alkalommal tudomást szerzett róla (honnan?!), hogy a Rozália kápolna mellett álló Bánkódó Krisztus szobrot elvitték restaurálásra, és felszínre került egy feliratos tábla. A szobor posztamentjére jobb híján egy régebbi márványablát tettek fel, de hogy ne legyen aránytalan, levágtak belőle kb. egyharmadot, megcsönkítva így a feliratot is. Ez alkalommal kis létrával, súroló kefével közreműködtem a feltárásban. Ez a „lelet” igazi csemege volt számára, mert nem egyszerű fordításról volt szó, hanem rekonstruálni kellett az eredeti feliratot. Az eredményről a 2004-es Jászsági Évkönyvben számolt be.

Győri Gyula sikerekben gazdag élet után, 92 éves korában, 2013-ban hunyt el.

Mi, egykori diákjai, 2014-ben tartottuk a 65 éves érettségi találkozónkat. Hatan voltunk jelen az egykori „A” osztályból, s hárman a „B”-ből. A gimnázium épületében megtartott misével, és a sírjára elhelyezett virágcsokorral emlékeztünk meg szeretett tanárunkról.